

РІШЕННЯ

розширеного засідання Антикризисового штабу стійкості економіки в умовах воєнного стану, Правління УСПП

м.Київ

25.04.2024 р.

За участі представників Верховної Ради України, КМУ, органів місцевого самоврядування, Національної академії наук України, структурованих об'єднань та організацій промисловців, підприємців, роботодавців, профспілок, об'єднаних територіальних громад проведено чергове розширене засідання Антикризисового штабу стійкості економіки в умовах воєнного стану (АШ) та Правління УСПП, на якому розглянуто хід виконання Указу Президента від 26 січня 2024 року № 31/2024 щодо створення Всеукраїнської платформи «Зроблено в Україні», стан реалізації пропозицій, визначених у попередньому рішенні АШ, із забезпечення пріоритетності українських виробників для національної економіки, поетапного відновлення економічної самодостатності України.

У процесі розгляду наголошувалось на наступному:

1. Ділова спільнота підтримала ініціативу Глави держави про поглиблення співпраці між державою і підприємцями задля розвитку, забезпечення стійкості та нарощування самодостатності національної економіки в умовах війни через сприяння діловій активності українських виробників, популяризації та просування українського продукту на внутрішньому та зовнішніх ринках, утвердженню високих стандартів нової якості та характеристик українських товарів, покращення інвестиційного клімату.

Заслугує на увагу та підтримку діяльність Уряду щодо відновлення програми часткової компенсації державою вартості сільгосптехніки та обладнання українського виробництва, розвитку інфраструктури індустріальних парків, удосконалення програми підтримки проєктів із значними інвестиціями, створення регіональних офісів «Зроблено в Україні» для підтримки мікро- та малого бізнесу.

Водночас вважаємо нагальним забезпечення більшої динаміки та масштабування в узгодженні завдань і заходів “Зроблено в Україні” з Планом відновлення України, а також діяльністю Національної ради з відновлення України від наслідків війни, що має дозволити сформулювати поточні та на середньострокову перспективу потреби у відновленні економіки та цивільної інфраструктури, зокрема у регіональному розрізі, а також визначити шляхи

максимального залучення українських виробників до формування пропозиції відповідної продукції.

Зокрема, відповідно до указу Президента України № 31/2024 потребує, у тому числі через діалог із бізнесом, додаткового відпрацювання та нормативного затвердження концепція “Зроблено в Україні”, структура її функціонування, а також забезпечення прозорого механізму розподілу бюджетних коштів на програми підтримки бізнесу у регіонах, здійснення моніторингу ефективності дії інструментів держпідтримки (загалом на підтримку бізнесу у 2024 році держава заклала 45 млрд грн. За прогнозами Мінекономіки, із цього річного зростання ВВП у 4,6%, вклад цих програм буде на рівні 1%).

2. Бізнес-спільнота наполягає робити більшу ставку на локалізацію, техніко-економічно обґрунтоване імпортозаміщення у процесі відновлення України від наслідків повномасштабного нападу РФ, воєнних дій і наявних руйнувань.

За даними Центру розвитку ринкової економіки (CMD-Ukraine) за січень-березень поточного року, більше ніж у третині закупівель товарів на платформі Prozorro (понад 32%), щодо яких застосовуються вимоги локалізації (міський пасажирський транспорт, комунальна і спецтехніка, енергетичне машинобудування), було виявлено порушення із дотримання законодавства у сфері локалізації та сертифікації. При цьому у тендерах у сфері енергетичного машинобудування за цей же період зафіксовано більше 58% аналогічних порушень.

3. Стійке переважання імпорту товарів над експортом створює тиск на обмінний курс гривні та потребує вжиття заходів щодо підтримки вітчизняних товаровиробників та вирівнювання балансу зовнішньої торгівлі, зокрема через використання інструментів державної політики “Зроблено в Україні”.

За даними Держстату, у 2023 р. експорт товарів становив 36,19 млрд.дол. США, або мінус 18% порівняно із 2022р., імпорт – 63,56 млрд.дол., або плюс майже 15%. Негативне сальдо склало 27,38 млрд.дол. (за 2022 р. також негативне – 11,16 млрд.дол, тобто збільшилися майже у 2,5 рази). На початку 2024 року тенденція збереження значного дисбалансу експорту-імпорту триває.

Сповільнення споживчої інфляції (3,2% станом на березень 2024 року) не позначилося на покращенні ситуації з доступністю кредитів для корпоративного сектора – вартість коштів порівняно з попереднім місяцем майже не змінилася – знизилася лише на 0,02 п.п. до 15,5% річних (якщо порівнювати з березнем 2023 року, то «мінус» 1,4 п.п.). Українські виробники змушені не тільки жорстко конкурувати з імпортом, але й планувати свою діяльність в умовах ускладненого доступу до дешевого позичкового ресурсу (на відміну від закордонних виробників). Наприклад, в країнах Єврозони при рості цін на 3%

ставка депозитних операцій ЄЦБ становить 4%, а в Україні при інфляції у 4%, ключова ставка сягає 14,5% річних.

Звуження ринку кредитних позик є особливо болючим саме для українського бізнесу, оскільки в Україні відсутні інші альтернативи залучення додаткових коштів (такі, як фондовий ринок, венчурне фінансування).

З урахуванням зазначеного учасники засідання АШ пропонують:

1. Президенту України

Сприяти узгодженню комплексу заходів з реалізації державної політики забезпечення пріоритетності українських виробників для національної економіки «Зроблено в Україні» з підготовкою Плану відновлення від наслідків війни та загалом діяльності Національної ради з питань відновлення в економічній сфері та у сфері збереження та розвитку людського (трудоного) потенціалу.

2. РНБО

Забезпечити контроль з актуалізації та узгодження органами державної влади пропозицій до проекту рішення РНБО з питання «Про стан забезпечення стійкості функціонування та розвитку національної економіки в умовах воєнного стану», підготовленого робочою групою за участі структурованих організацій промисловців, підприємців та роботодавців у 2023 році.

3. КМУ

3.1 З метою надання динаміці комплексної реалізації заходів державної політики «Зроблено в Україні» вжити заходів з прискорення нормативного затвердження концепції “Зроблено в Україні”, структури її функціонування з урахуванням поточних потреб у відновленні економіки та цивільної інфраструктури, зокрема у регіональному розрізі, визначення шляхів максимального залучення українських виробників до формування пропозиції відповідної продукції. Задля цього спільно з Антикризисним штабом стійкості економіки в умовах воєнного стану, галузевими асоціаціями здійснити

3.1.1 аудит галузей промисловості у розрізі їхнього впливу на формування ВВП з оцінкою поточного економічного стану, наявності матеріальних та трудових ресурсів, здатності наростити виробничі потужності у короткий час для здійснення невідкладних поставок конкурентоспроможної продукції з доданою вартістю.

3.1.2 аналіз обсягів та структури імпорту з урахуванням потенціалу заміщення продукцію національних виробників, використання критичного імпорту для поновлення конкурентоспроможності вітчизняних товарів, імпортозаміщення у проєктах будівництва в Україні на основі техніко-економічного обґрунтування тощо.

3.2 Адаптувати до комплексних потреб реалізації державної політики «Зроблено в Україні» План пріоритетних заходів Уряду на 2024 рік (затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2024 р. № 137-р), у т.ч. з удосконалення податкової, митної, грошово-кредитної політики, процедур публічних закупівель, розробки галузевих програм розвитку тощо.

3.3 З метою удосконалення нормативно-правової бази щодо розширення використання у публічних закупівлях вітчизняних товарів та послуг через масштабування локалізації, зокрема тих, що здійснюються за рахунок державних та місцевих бюджетів і впливають на створення нових робочих місць, провести переговори з уповноваженнями інституціями ВТО та Євросоюзу щодо покращення умов доступу до державних закупівель українських виробників товарів та послуг, зважаючи на ризики та обсяги умови повоєнного відновлення.

**Президент УСПШ,
Співголова Національної тристоронньої
соціально-економічної ради**

А.К.Кінах